

وەزارەتی خویندەتی باڵا و تۆیژینەوەی زانستی

بەش : ریئامی دەررۇونى و پەروەردەبى

کۆلێژ : پەروەردە

زانکۆ : سەلاحەددىن - ھەولىر

باھەت : ریبازى تویژینەوە - کۆرس 1

پەرتۇوکى کۆرس - قۆناغى 3

ناوى مامۆستا : د. دیار مھى الدین صادق جەبارى

سالى خویندن: 2024 - 2023

په‌رتووکی کۆرس

Course Book

<p>پیازی توییزینه‌وه - کۆرس یەکەم</p> <p>د . دیار مھی الدین صادق</p> <p>رینمايی دهروونی و په‌روه‌رده‌ی / په‌روه‌رده</p> <p>diyar.sadeq@su.edu.krd</p> <p>ئیمیل- 07500500606 - 07707500606</p> <p>ژماره‌ی تەلەفۇن-</p> <p>تىۋرى: 3 سىٽ كاتىزىر لە ھەفتەيەك</p> <p>3 كاتىزىر لە ھەفتەيەك</p> <p>4344METH</p> <p>لە ئامادەبى رېزگارى لە ناو شارى ھەولىر خويىندى ئامادەبىم تەواوكىدووه ، لە كۆلىزى په‌روه‌رده زانكۆي سەلاحەددىن - ھەولىر لە بەشى په‌روه‌رده و دەرونزانى بروانامەي بىكالۆریوسم لە (په‌روه‌رده و دەرونزانى) بەدەست ھىتىاوه ، لە سالى 1998 - تا سالى 2002 پىشەي مامۆستايىم كردووه لە پەيمانگاي مامۆستاييان بۇ ماوهى (5 پىتىچ سال) ، دواتر لە سالى 2003 ھوھ تا سالى 2004 يارىدەدەرى توپىزەر و ئەمیندارى كىتىخانەي كۆلىزى په‌روه‌رده زانكۆي سلىمانى بۇوم ، سالى 2005 بروانامەي ماستەر لە په‌روه‌رده و دەرونزانى لە كۆلىزى په‌روه‌رده تەواو كردووه ، 5 سال مامۆستايى يارىدەدەر بۇوم لە زانكۆ و لە كۆلىزى په‌روه‌رده ، ھەروهك لە سالانى 2008 - 2009 وانەبىز بۇوم لە كۆلىزى په‌روه‌رده‌ي (زانكۆي سەلاحەددىن ، لە سالى 2009 لە (دكتورا - دەرونزانى په‌روه‌رده‌ي) زانكۆي سەلاحەددىن وەردەگىرم و لە سالى 2013 بە پلەي (ناياب) بروانامەي دكتۈرام پى دەبەخشرى ، و مىلاكم گواسترايەوه زانكۆي سەلاحەددىن كۆلىزى په‌روه‌رده بىنەرەتى . پسپۇریم دەرونزانى په‌روه‌رده‌يىه ، و ئەزمۇونى باشم ھەيە لە بوارى پىوانە و ھەلسەنگاندىن و ئامارى په‌روه‌رده‌يى... ھەروهك لە بوارى كەلتۈوري ئاشتى كە تىزى دكتۈRAM بۇوه كارم كردووه و لە رېكخراوى دلسوزى نىشتىمان كارم كردووه وجگە لە بوارى ووتنه‌وهى وانەي ئەكادىمى لە زانكۆ چەندىن سىيمىيار و ويڭشۇپىم ئەنجام داوه و و زۆربەييان بە خۆبەخش بۇوه ... بۇ چەندىن دامەزراوهى خېخوازى و په‌روه‌رده‌ي و بوارى ئاوارەكان و نەخۆشخانەكان . ئە خولانەي لە سنۇورى وەزارى په‌روه‌رده بەزدارىيەم تىدا كردووه : 1- خولى مندال پارىزى جىهانى - SCF (لەسەر كاركىرىنى بە گروپ) لە سالى 1999 .</p>	<p>1. ناوى کۆرس</p> <p>2. ناوى مامۆستاي بەر پرس</p> <p>3. بەش / كۆلىز</p> <p>4. پەيوەندى</p> <p>5. يەكەي خويىندىن (بە سەعات) لە ھەفتەيەك</p> <p>6. ژمارەي كاركىرىن</p> <p>7. كۆدى كۆرس</p> <p>8. پرۆفایەلى مامۆستا</p>
--	--

<p>2- خولی ریکخراوی گشتی مین (MAG) لە سالی 1999 .</p> <p>چالاکی یه کانی تاییهت به وەزارەتی خویندنی بالا :</p> <ul style="list-style-type: none"> -1 خولی فیربوون و پەرەپیدانی کۆمپیوتەر سالی 2003 لە زانکۆ. -2 خولی شیاندنی مامۆستایانی بنه‌رەتی - وەك - مامۆستای وانه بىز لە سالی 2007 . -3 خولی ریگاکانی وانه وتنەوە سالی 2010 ، وەك قوتابي . -4 خولەکانی پەرپیدانی ئاشتى ریکخراوی ئاشتى ناخคอมى لە سالانى 2009 تا سالى 2014 وەك وانه بىز و بەریوھبەرى خول . -5 خولى (19-20) ئى ریگاکانی وانه وتنەوەتى زانکۆي سەلاحە دىدىن ، وەك (هەلسىنگىنەتى سەيمىنارى مايكروتىيچىنىڭ) -6 خولى فیربوون و پەرپیدانى بەرنامەتى ئىكسل سالى 2015 لە كۆلىزى پەرەددەتى بنه‌رەتى زانکۆي سەلاحە دىدىن . -7 وانە بىزى خولى گەشەپیدانى مامۆستا و بەریوھبەرانى باخچەکانى مندالان كە تايیهت بە ریکخراوی (يۇنىسکۆ) بو ماوهى 8 ھەفتە لە سالى 2014 - 2015 . -8 پىشەكەشىرىنى وەرەپەپ (چۆنیەتى بىنائىردن و دانان و نمرەدانانى پرسىyarى زانکۆي) بۇ مامۆستاييانى كۆلىزى پەرەددەتى بنه‌رەتى لە سالانى (2013- 2014- 2015). -9 كۆنفراس (تۆلەسەندەنەوە خىلەتى و عەشايىرى) ریکخراوی ھۆشىyarى خېزان لە زانکۆي كۆيە لە سالى 2012 وەك پىشەكەشكارى بابەت . -10 چەندىن سىمنار و وانە پەرەددەتى و دەرەۋونى يەر پىشەكەش كەدووە لە ناو شارى ھەولىز و لە سنورى پەرەددەتى ھەولىز ، و لە شارەکانى وەك (كۆيە - چەمچەمال) چەندىن سىمنار و وانەم لە سەر كارىگەری دەرەۋونى پرۆسەتى ئەنفال وتۆتەوە . -11 بەزدارى كۆنفراس (وەزارەتى پەرەددە) لە سالى 2015 وەك ئەندامى بەشى دىراسەت . -12 كۆنفراسى ھاوبەشى وەزارەتى پەرەددە و خويندنى بالا لە سالى 2016 وەك نۇينەرەتى بەشى پەرەددەتى . -13 كۆنفراس (زانکۆي چەرمۇو) لە چەمچەمال لە سالى 2016 . -14 كۆنفراسى ئىتىۋەدەولەتى زانستە دەرەۋونى و پەرەددەتى كەن ICEPS2020 كۆلىزى پەرەددەتى زانکۆي سەلاحە دىدىن . <p>ئەندامىتى :</p> <ul style="list-style-type: none"> -1 سەرۆكى ریکخراوی ئاشتى بۇ پەرەپیدانى تواناکانى گەنجان لەناو شارى ھەولىز لە سالانى 2009 - 2014 . -2 ئەندامى دەستەتى بالاى كۆمەلەتى دەرۈنزاپىانى عىراقى لقى 	
---	--

<p>هەولىر لە سالى 2004 ھوھ .</p> <p>3- ئەندامى دەستەي بالاى رېكخراوى (ھارىكارى وئاشتى عىراقى) لقى هەولىر لە سالى 2009 ھوھ .</p> <p>4- دەستەي دامەزىنەرى رېكخراوى (دلسوزى نىشتمان) لە شارى هەولىر لە سالى 2014 ھوھ .</p> <p>5- ئەندامى ليژنەي ھەلسەنگاندى پرسىيارەكانى كۆلىزى پەروەردەي بنەپەتى سالى 2013 - 2014 و 2015 - 2016 .</p> <p>6- ئەندامى ليژنەكانى تاقىكىرنەوهى كۆتاينى سالى خوينىنى 2006 و 2009 ي زانكۆي كۆيە .</p> <p>7- ئەندامى ليژنەكانى (تعزيزى كۆلىز و بەشى باخچەي ساۋىيان) لە سالانى 2014 - 2015 و 2015 - 2016 .</p> <p>8- ئەندامى ليژنەي زانستى بەشى باخچەي ساۋىيان لە سالى 2013 و تا ئىستا .</p> <p>9- ئەندامى ليژنەي رۆژى كۆلىز و قىستىقالى كۆلىز سالى 2015 .</p> <p>10- يەكىتى مامۆستاياني كوردىستان لە سالى 1998 ھوھ .</p>	<p>بوارى تویىزىنەوه :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى (خۆسوتاندىنى ژنان) لە گۆقارى وەزارتى مافى مرۆڤ سالى 2007 بلاو كراوهەوە . - ھەلسەنگاندىنى تویىزىنەوهى (الوظيفة التربوية للتلفزيون) كە بۇ مەبەستى بەرزىكىرنەوهى پلەي زانستى بۇو . - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى -الجاجات التدریبیة لمعلمات رياض الاطفال من وجھە نظرەن وفق بعض المتغيرات - 2015 - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى - الحوار التربوي بين الاساتذة و الطلبة في جامعة صلاح الدين - اربيل - 2019 - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى تەنگزەي خوينىدىن لاي قوتاييانى خوينىدىنى بالا لە زانكۆي سەلاحەددىن -ھەولىر - 2020 - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى - بىرۆكە خوراقييەكانى كۆقىد 19 لاي قوتاييانى زانكۆي سەلاحەددىن - ھەولىر - 2021 - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى - الضياع النفسي لدى طلبة الجامعة. 2023
<p>9. پەيام و ئامانجى كۆرس :</p> <ul style="list-style-type: none"> - فىربۇونى بىنەما سەرەكى يەكانى تویىزىنەوه و تویىزىنەوهى زانستى بە گشتى . - فىربۇونى بىنەما سەرەكى يەكانى تویىزىنەوهى زانستى - پەروەردەبى بە تايىيەتى . - باسکردنى بىنەما سەرەكى يەكانى چەمكى زانست لە تویىزىنەوهى زانستى - پەروەردەبى هەر لە پىتىاسە و ماناي فرداوan و تايىيەتى زانست و دواتر باسى لىتكچۈون و جىاوازى نىيوان زانستەكان دەكىرى . - قوتابى تەن بىگات لە ئامانجەكانى زانست (تىكچىشتن و وەسف كردن و شىكىرنەوه و پىشىبىنى كردن و كۆنترۆل كردن) و ھەريەكەيان بەنمونەي زانستى دۆلەمند و باس دەكىرى . 	

- 5- ئاشنا بۇونى قوتابى بە بىرکىردنەوەي زانستى وەك چەمك و پېتاسە و شىۋاھى زانستى بۇ زانیارى و داتا كۆكىردنەوە و شىكىردنەوەي داتاي توپىزىنەوە كان ، وەهەرەندا فېرخواز هەنگاوهە كانى بىرکىردنەوەي زانستى دەخويىت و تىشك دەخرىتە سەرەنەنگاوىكى ئەم بىرکىردنەوەيە هەر لە (دەست نىشان كردىنى گرفت و جى بەجى كارىي يەكان و تا دەگاتە دوا هەنگاوى كى ئەنجام و دەر ئەنجامەكانە) دواتر تىشك دەخرىتە سەر بەرەستە كانى بەرەدەم بىرکىردنەوەي زانستى .
- 6- قوتابى ئاشنا دەبىت بە چەمكى توپىزىنەوەي زانستى و توپىزەرى زانستى و پەرەردەبى لە سەردەملى ، هەر لە دىارىكىرنى پېتاسە و ماناي و چەمكى توپىزىنەوە و توپىزەرى زانستى .
- 7- قوتابى تى بىگات لە رىيگەي زانستى و گۈنگى توپىزىنەوەي زانستى و ئامانجە كانى توپىزىنەوەي زانستى (ئامانجى گشتى و تايىھەتى) و خاسىتە كانى توپىزىنەوەي زانستى ، وئە خلاقىياتى توپىزىنەوەي زانستى و توپىزەرى زانستى ، و دامەزراوهە كانى توپىزىنەوەي زانستى ، و ئامادە باشى و تواناكانى توپىزەرى زانستى (لە لايەن كەسايىھەتى و زانستى و پلانكارى و لۆزىكى و ھونەرى و ھەلسەنگاندى) ، وئە ئاراستانە كە توپىزەر دەبن بىرواييان پىيىھەن وەك (كارانەوەي عەقلى و دووركەوتەنە لە دۆگماتىزمى و بىرلا بۇون بە قىيمەتى فيربۇون و فيركىردى بەرەدەوار و تازە بۇونەنە لە زانست و پەرەردە بە توپىزىنەوە .
- 8- قوتابى تى بىگات لە جۆرە كانى توپىزىنەوەي پەرەردەبى و دەرروونى دەكرى (وەك توپىزىنەوەي مىزۇوى و توپىزىنەوەي وەسفى - بەھەموو جۆرە كانى - و توپىزىنەوەي ئەزمۇنگەرى) .
- 9- ناوهەرۆك و بەشە كانى توپىزىنەوەي پەرەردەبى دەكرى (بەشى يەكەم - ناساندى توپىزىنەوە ، بەشى دووەم - چوارچىتە تىپۆرى و توپىزىنەوەكانى پېشىوو - بەشى سىيەم - كىدارى يەكانى توپىزىنەوە - بەشى چوارەم ئەنجامەكانى توپىزىنەوە و دەرئەنجام و راپاسپارادە و پېشىيارەكانى توپىزىنەوە - وچۇنەتى نووسىنەوەلىستى سەرچاوهەكان و پېشەكى و كورتەي توپىزىنەوە) .

10. ئەركەكانى قوتابى :

- ئامادە كردىنى بابهەتى رۆژانە وەك پرسىيار و وەلەمدانەوە تايىھەت بە هەر بابهەتىك .
- ئامادە كردىنى راپۆرت مانگانە و سالانە لەسەر هەر بابهەتىك كە خۆى ئارەزوومەندانە هەللى دەبىزىرى .
- پېشەش كردىنى بابهەتىك لەناو پۆل .
- شىكار كردن و راڭە كردى ئەنە بابهەتەنە كە وەك كىشەي قوتابىيان و پەرەردەبى هەلەبىزىرى .

11. رىيگەي وانە ووتەنەوە :

- بەكار ھىتىانى شىۋاھى پرسىيار و وەلەم دانەوە ناو پۆل ، بۇ گەنگەشە كردىنى بابهەتەكان .
- بەكار ھىتىانى سلايد و داتاشۇ .
- بەكار ھىتىانى تەختە سېي ..
- بەكار ھىتىانى راپۆرت و مىنى راپۆرتەكانى قوتابى .

14. سىستەمىمەنگاندىن :

- كىيوزى رۆژانە و پرسىيار و وەلامى رۆژانە .
- ئامادە كردىنى بابهەت بۇ پېشەش كردن و راپۆرت كردى بابهەتەكانى قوتابى ..بۇ هەر چالاكى يەك نمرەتى تايىھەتى خۆى وەردەگەرى (بە گۆيەرى پىيورىتىكى زانستى پېشەختە ئامادەكراو) .
- تاقىكىردنەوەي گشتىگىرى بەش كە هەموو قۇناغەكان بەيەكەوە ئەنجامى دەدەن و (كۆنمرە 15-20 نمرە) يە .
- 5 نمرە دەكىيەتە كۆي چالاكى وەرزىك كۆرسەكە ... كە لە كۆتاپى ھەر 2 وەرزە كە دەبىتە %40 .
- بۇ تاقىكىردنەوەي كۆتاپى سال 60% دەبىت .. كە پرسىيارەكانيان جواروجۇر و ھەمەرەنگ دەبىت و هەر پرسىيارىك نمرەتى تايىھەتى خۆى بۇ دادەنرئ ... كە پرسىيارەكان وەك (پېتاسە و ھۆكار و شىكىردنەوە...ھەند) .

16. لیستی سه‌رچاوه
سه‌رچاوه بنه‌ره‌تیه کان :
Abd al-Jilil al-Zoubi و محمد احمد الغنام ، 1974 ، مناهج البحث في التربية ، مطبعة العاني ، بغداد.
Ahmed Suleiman عودة 1992 ، أساسيات البحث العلمي في التربية والعلوم الإنسانية .
Raja Abu Alamer (2004) ، مناهج البحث في العلوم النفسية والتربوية ، دار الناشر للجامعات ، مصر.
Sami Mlhom (2007) ، مناهج البحث في التربية وعلم النفس ، دار المسيرة للنشر والتوزيع . الاردن.
سه‌رچاوه‌ی سوودبه‌خش :
میتودی تویژینه‌وهی زانستی 2020 ، د ساییر بهکر بۆکانی ، ناوەندی روشنیبری رههند ، سلیمانی .
گۆفار و ریشیوو (ئینته‌رتیت) :
مناهج البحث
مناهج البحث وكتابه مقترح للبحث
17. بابه‌تەکان
د. دیار محي الدين
ههفتەی 1 : دەستپېکى رېبازى تویژینه‌وه - چەمکى زانست و تویژینه‌وهی زانستى - چەمکى يېركىدەنەوهی زانستى (هەنگاو و خاسیەتەکانی) - پېناسە و گرنگى و ئامانچەکانى تویژینه‌وهی زانستى ، ئەخلاقىاتى تویژینه‌وهی زانستى ، دامەزراوه‌کانى تویژینه‌وهی زانستى -
ههفتەی 2 : پېناسە و ئامادە باشى و توناکانى تویژەر ، ناخوشى وله‌مپەرەکانى تویژەر له تویژینه‌وه ، هەلەکانى تویژەر - بەگشتى .
ههفتەی 3 : جۆرەکانى (پۆلینەکانى) تویژینه‌وه - پۆلینى تویژینه‌وه له ړووی (سه‌رچاوه) کان - پۆلینى تویژینه‌وه له ړووی (مەيدانى و تیورى) - پۆلینى تویژینه‌وه له ړووی (سروشتى و تاقىگەبى) - پۆلینى تویژینه‌وه له ړووی (ئەکاديمى و پاۋىزكارى) - پۆلینى تویژینه‌وه بەگویرەتی میتودی تویژینه‌وه .
ههفتەی 4 - 5 : تویژینه‌وه (میژووی)
ههفتەی 6 - 7 - 8 - 9 : تویژینه‌وه (وەسفى)
ههفتەی 10 - 11 : تویژینه‌وه (ئەزمونگەرى - تەجريبى) .
ههفتەی 12: ئەزمۇون و تاقىكىدەنەوهکان :
ههفتەی 13: چاوشاندەنەوه و چالاکى يەکانى كۆتاپى .
18. بابه‌تى پراكتىك (ئەگەر هەبىت)
19. تاقىكىدەنەوهکان : لە بانكى پرسىارەکان لە پرۆفایلى زانکۆيى مامۆستا دانراوه ...
20. تېتىپنى تر: نې
21. پىداچوونەوهی هاوهل : پى د ولید بابان